

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

Національна поліція України

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України,

виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності відділення поліції № 2 Стрийського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області (далі – відділення поліції).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими.

Під час здійснення 17 березня 2023 року відвідування відділення поліції № 2 Стрийського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Львівській області як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму встановлено, що у порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у відділенні поліції 2 кімнати для затриманих не використовуються.

Причиною призупинення діяльності кімнати для затриманих є наказ Головного управління Національної поліції у Львівській області від 03.01.2013 № 8 у зв'язку з невідповідністю національним та міжнародним стандартам.

В ході відвідування встановлено, що кімната для затриманих у відділенні поліції не використовувалась з 2013 року.

Перебування затриманих осіб в відділенні поліції без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання призводить до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету тощо.

Так, встановлено, що затримані 19.05.2022 [REDACTED] перебували в приміщенні відділення поліції 13 годин без поміщення до кімнати для затриманих.

У своїх доповідях Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (Дванадцята Загальна доповідь СРТ/Inf(2002)15) зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету.

У порушення вимог підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», у відділенні поліції відсутня кімната для проведення слідчих дій, а процесуальні дії із затриманими особами проводяться в службових кабінетах.

У порушення вимог пункту 3 розділу VIII Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, у приміщеннях відділення поліції архівація відеоспостережень не відбувається.

Відповідно до посадової інструкції інспектора слідчого відділення відділу поліції на Качан Ольгу Олегівну покладені обов'язки службової особи, відповідальної за перебування затриманих (далі – службова особа), передбачені статтями 212, 213 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та розділом X Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 08.07.2017 № 570.

Під час ознайомлення із службовою документацією вказаної службової особи встановлено факти неналежного виконання функціональних обов'язків. Зокрема, не здійснюється запис усіх дій, що проводяться із залученням затриманих у тому числі час їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні при проведенні таких дій.

У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції у відділенні поліції не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в службових кабінетах працівників.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про Національну поліцію України», поліцейські у своїй діяльності зобов'язані надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я.

Аналогічний обов'язок покладений на Національну поліцію України статтею 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу».

Попри те, що ступінь актуальності цього питання виріс в умовах воєнного стану в державі, у відділенні поліції не визначена особа, відповідальна за надання домедичної допомоги. Окрім того, у відділенні поліції відсутні працівники, які пройшли відповідне навчання та отримали сертифікати про підготовку з надання

домедичної допомоги відповідно до Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати домедичну допомогу, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115.

Також при спілкуванні з інспекторами чергової частини, які несли службу в день відвідування, з'ясовано, що вони не обізнані з розділом III Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії.

Окрім того, поліцейські не володіли знаннями з питань поводження зі затриманими, які потребують антиретровірусної терапії, визначеного Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України 05.09.2012 № 692/775/1311/5.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю працівників відділу поліції, а також приймаючи до уваги те, що:

згідно з пунктом 2 частини 1 статті 22 Закону України «Про Національну поліцію», керівник поліції контролює виконання поліцією Конституції та законів України,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ПРОШУ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема:

1.1. Забезпечити відновлення функціонування кімнат для затриманих у відділенні поліції;

1.2. Обладнати у відділенні поліції кімнату для проведення слідчих дій та кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;

1.3. Забезпечити архівацію відеоспостережень у відділенні поліції строком не менше 30 діб, відповідно до Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису,

затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026;

1.4. Забезпечити належне виконання функціональних обов'язків службовою особою, відповідальною за перебування затриманих у відділі поліції;

1.5. Організувати підготовку та підвищення кваліфікації працівників поліції, які згідно із своїми службовими обов'язками зобов'язані володіти знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та з питань поводження із затриманими, які потребують антиретровірусної терапії.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних службових осіб до відповідальності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

4. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Коноплястий С. (050) 967-95-51

